

Ako sa Matovič s kamarátmi stali z milovníkov referenda jeho „odmietačmi“. Kto sa v demokracii nehanbí, ten sa udrží...

Branislav Michalka

6. mája 2021 ✚ **Politika**

Na snímke v popredí člen petičného výboru Ervin Erdelyi počas príhovoru pri odovzdaní petičných hárkov za vyhlásenie referenda o predčasných voľbách v Prezidentskom paláci v Bratislave v pondelok 3. mája 2021. FOTO TASR – Pavel Neubauer

Pokiaľ by niekto chcel zdefinovať nejaký najokatejší a ľahko postrehnuteľný znak modernej demokracie, tak je naporúdzi očividná účelovosť konania a premenlivosť zásad. Nebolo to tak okaté samozrejme vždy. Kým ešte v európskom priestore dohasínali zvyšky kresťanskej formácie, tak sa demokratickí politici aspoň hanbili a báli verejného zosmiešnenia. Tento pomaly odumierajúci plameň, ohrieval omáčku o slušných demokratických politikoch niekoľko desaťročí. To je teraz definitívne preč.

Na najvyššej úrovni to začal v podstate Bill Clinton, v súvislosti so svojou aférkou, ktorá zviditeľnila stážistku Lewinskú. Zatiaľ čo sa konzervatívny prezident Nixon v 70. rokoch pri Afére Watergate ešte impeachmentu zľakol, hanbil sa a odstúpil radšej sám, tak Clinton s pravou hrošou kožou pokrokového študentského slniečkára 60. rokov všetko ustál a spokojne dovládol.

Nová devíza demokratických vládcov znie odvtedy jasne: udržať sa pri koryte, nech sa deje čokoľvek. Bez ohľadu na veľkosť morálnych exkrementov, ktoré sa ako roje meteoritov vracajú z minulosti a lietajú okolo hláv politikov, kráčajú moderní vládcovia ďalej, s hrdo vztýčenou, arogantnou a často spravodlivý hnev predstierajúcou tvárou. Samozrejme, nesmie ísť o nejaké hriechy proti bohyni Tolerancii, tie sú smrtonosné. Ale pokiaľ ide o bežné podvody, klamstvá, falšovanie, zlodejínu, porušovanie predvolebných sľubov, zapieranie, prekrucovanie, nie je dôvod na stres, aj keď politikov prichytia priamo pri čine. Kto sa dokáže najrýchlejšie otriasť a ísť ďalej, ten vyhráva. Čo už záleží na tom, čo bolo predtým? To už neplatí.

Priam ukázkovým príkladom tohto druhu bezškrupulóznejšej účelovosti je momentálne odmietavý postoj vládnej strany OĽaNO a jej koalíčných partnerov k inštitútu referenda.

To, že je referendum záležitosť pochybná, netreba zaiste ľuďom s konzervatívnym spôsobom uvažovania dlho vysvetľovať. Názor davu sa v ňom stáva kritériom morálky a práva, čo je zaiste veľmi nešťastná forma potvrdzovania večných pravidiel, najmä u kresťanov, ktorí vedia (alebo by aspoň mali vedieť) čo to je Božie Zjavenie a aké sú z neho vyplývajúce dôsledky pre morálku a právo. Referendum o práve na umelý potrat, nech už dopadne akokoľvek, je z principiálneho hľadiska chybou, ktorá navodzuje dojem, že dav má právo rozhodnúť o tejto otázke, ktorá je jasne a navždy zodpovedaná Božím prikázáním. Konzervatívny politik rieši tento problém nariadením (pokiaľ to je v jeho moci), ktoré mu diktuje svedomie a Božie prikázanie. Referendom určite nie.

To čo je však pre skutočných konzervatívcov pochybné, to je pre slovenských „konzervatívcov“ z OĽaNO súčasťou neochvejnej demokratickej viery. Či skôr bolo. Teraz, keď hrozí, že by prípadné referendum mohlo odstrániť týchto bizarných „konzervatívcov“ od koryta a nahradiť ich inými gazdami, ktorí napriek odlišným nálepkám vykazujú podozrivo identickú ideologickú výbavu, stalo sa pre OĽaNO a kolektív ich partnerov referendum symbolom bezuzdného populizmu a nelegitimizmu.

Pritom to bol Igor Matovič, ktorý sľuboval pred voľbami zmeniť celý systém vládnutia na Slovensku priam do podoby nikdy nekončiaceho, permanentného a jasavého referenda, v ktorom sa budú riešiť aj tie najbanálnejšie problémy radových občanov. Inštitút referenda nosilo OĽaNO počas predvolebnej kampane ako ostatky nedotknuteľnej demokratickej kravy a klaňali sa mu s usilovnosťou brahmanských zasvätených. Beda tomu, kto sa ho odvážil spochybniť.

Zalistujme v kalendári. V roku 2018 sa Igor Matovič rozhorčil s vášňou a zaničením jemu vlastným už len nad otázkou redaktora, ktorý sa ho spýtal na finančné náklady spojené s referendom.¹ Argument o cene referenda označil za „primitívny“ a rozhorčil sa nad nevyriešenou myšlienkou, že „*ľudia si nemajú právo zorganizovať referendum, lebo to niečo stojí?*“ Podľa vtedajšieho Matoviča „*demokracia niečo stojí*“. Áno, v tom má pravdu a všetci to pociťujeme. Podozrenie redaktora, že celé avizované referendum je len predvolebná reklama, hnevľivo odmietol.

V roku 2019 Matovič konečne inicioval sľubované „*hlbkové referendum*“ o problémoch, ktoré „*trápia Slovensko*“ a na ktoré v roku 2018 akosi pozabudol natoľko, že ani nezačal zbierať podpisy. Keďže sa však v roku 2019 priblížili prezidentské voľby, referendum bolo vytiahnuté z kúzelnického klobúka modernej a pokrokovej demokracie, pravdepodobne na lepšie dokreslenie krásnych čias, ktoré Slovensko čakajú pokiaľ OĽaNO bude participovať na moci a podporí toho správneho kandidáta na prezidenta. S vyhliadkou na budúce parlamentné voľby. Na tlačovej konferencii Matovič pateticky oznámil: „*Je čas plniť sľuby a my ideme robiť hlbkové referendum.*“

Tesne po svojom triumfálnom zvolení do parlamentu, z vôle ľudu, na jar 2020 sa Igor Matovič chcel naďalej hrať so svojou demokratickou referendovou hračkou a vypísal na Facebooku internetové referendum s 11 otázkami, ktoré mali zrejme upevniť jeho popularitu a osviežiť jeho obraz nekompromisného bojovníka za práva ľudu. Akceptovaním týchto otázok potenciálnymi koalíčnymi partnermi dokonca podmieňoval vznik vlády a vyhrážal sa predčasnými voľbami.

Nemilosrdné koleso Fortúny však čoskoro rozbilo jeho krásne sny, v ktorých chcel zaiste tri roky hrať ďalej úlohu neľútostného, ale spravodlivého kopova, naháňajúceho pre potešenie ľudu všetkých skutočných aj

fiktívnych zlodejov. To všetko pravdepodobne za výdatného ideologického zavlažovania americkou ambasádou a Bruselom.

Nelútostný Covid-19 však zotrel príliš rýchlo peľ politickej nevinnosti z jeho spravodlivosťou horiacej tváre a nevďačný, ako aj náladový ľud, začal šomrať (neskôr už vulgárne nadávať) na Matovičovo testovacie národné povstanie, lockdowny, núdzové stavy, politické a legislatívne prechmaty, sfalšovanú diplomovku a na obzore sa začal črtať temný oblak referenda. Kým sa zdalo, že podpisov bude málo, vládol ešte humor. Akonáhle však zberači podpisov doniesli do prezidentského paláca okolo 600 000 podpisov (jasný dôkaz o nevďačnosti ľudu), humor bol odsunutý nabok a udial sa zázračný ideový prerod: z ctiteľov nehatanej ľudovlády sa stali vyznávači legalistického purizmu.

Všetko je teraz inak ako v roku 2018, keď bolo hnutie OĽaNO v opozícii: referendum je pre neho priam mafiánsko-ficoidný komplot a nelegitímny nástroj uzurpovania moci. Jeho vypísanie komentoval Matovič na internete začiatkom roka parodovaním petičného referendového hárku, do ktorého vpísal s pravou dômyselnosťou školáckeho humoru mená ľudí, ktorých dala uväzniť jeho ministerka spravodlivosti Kolíková. Odkaz verejnosti bol jasný – referendum si želajú uväznení korupčníci a kryptomafiáni. No a predčasné voľby, ktorými sa Matovič potenciálnym partnerom ešte na jar 2020 vyhrožoval v domnienke, že jeho popularita bude dozrievať počas volebného obdobia ako dobré víno, sa stali neželanou témou.

Ministerka Kolíková prišla na pomoc, vyhlásila dokonca, že referendum o predčasných voľbách je v rozpore s princípmi právneho štátu a dodala: „*Ak by sme pripustili, že je toto dobrá cesta, tak je to skôr cesta k spochybňovaniu výsledkov volieb.*“ Podľa tejto logiky by však akékoľvek referendum, ktoré spochybňuje nejaký zákon alebo predpis, bolo protiprávne. Avšak v účelovej pretváрке sa ide sa ešte ďalej – podľa Kolíkovej by mal posudzovať ústavnosť tohto referenda Ústavný súd. Ten Ústavný súd, ktorý v rámci Kolíkovej reforiem mal prísť o niektoré svoje úlohy spojené práve s posudzovaním ústavnosti.

Skrátka referendum je ako inštitút momentálne a po novom totálne „prefláknuté“. Túžia po ňom len hejteri, hoaxeri, antivaxeri a iní extrémisti. Možno by však bolo vhodné podmieniť účasť na referende zaočkovaním. Tým by sa vylúčilo nebezpečenstvo, že nezaočkovaní hejteri povalia najlepšiu vládu, akú kedy Slovensko malo.

Ale čo s tými úprimnými ľuďmi veriacimi v demokraciu a moc pochádzajúcu z ľudu? Ako im vysvetliť, že referendum je zrazu zlé, keď to bol ešte nedávno výraz najčistejšej krásy demokracie?

V prvom rade im treba dohovoriť, že nesmú zúfať. Zúfalstvo je zlý radca. Musia počkať, kým budú slušní ľudia zase v opozícii a vtedy nastane opäť sezóna referend. Nekompromisných a vášnivých. Zároveň sa neodporúča pri zveľbovaní demokracie príliš trvať na dobrej pamäti. To môže byť pre vieru v najlepší možný systém krajne zničujúce, pretože demokracia je prezentovaná v slovníkoch ako liaheň zásadovosti a názorovej vyhranenosti, umocnenej pluralitou.

1

https://www.mojevideo.sk/video/342f8/igor_matovic_o_referende_v_casoch_ked_robil_cirkus_v_opozicii.htm

1

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/ako-sa-matovic-s-kamaratmi-stali-z-milovnikov-referenda-jeho-odmietacmi-kto-sa-v-demokracii-nehani-ten-sa-udrzi/>

